

Praksisundersøgelse 2010

Tabt arbejdsfortjeneste

Det sociale nævn

Indhold

1. Resumé og konklusion	2
2. Materiel vurdering af sagerne	4
2.1 Lovmæssig baggrund for vurdering af sagerne	4
2.2 Overensstemmelse med regler og praksis	5
2.3 Personkreds og hensigtsmæssigheden af at barnet passes i hjemmet af moderen eller faderen	7
2.4 Tabt arbejdsfortjeneste som løbende ydelse og afviklingsperiode	9
2.5 Fradrag for sparede udgifter	12
3. Formel vurdering af sager om tabt arbejdsfortjeneste	14
3.1 Generelle bemærkninger	14
3.2 Formel vurdering af sagerne	14
Bilag 1 Undersøgelsens hjemmel, omfang og metode	16
Bilag 2. Regelgrundlag	18
Bilag 3 Måleskema	25

1. Resumé og konklusion

Det sociale nævn i Statsforvaltningen Sjælland har i 2010 gennemført en praksisundersøgelse vedrørende kommunernes afgørelser om bevilling af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42.

Hensigten var i første omgang, at undersøge kommunernes praksis ved afgørelser om ophør af løbende bevillinger af tabt arbejdsfortjeneste.

På baggrund af de fremsendte sager fra de medvirkende kommuner, måtte vi konstatere, at en stor del sager måtte udgå som følge af, at afgørelsen om ophør enten ikke var truffet endnu, ikke forelå i de medsendte akter, eller der var ikke tale om ophør af løbende bevillinger af tabt arbejdsfortjeneste.

Vi besluttede derfor i stedet at foretage en undersøgelse af kommunernes praksis ved bevilling af tabt arbejdsfortjeneste, hvilket var muligt fordi vi i vores indkaldelsesbrev havde udbedt os alle akter vedrørende såvel bevilling som ophør af tabt arbejdsfortjeneste, herunder lægelig dokumentation mv.

Nævnet har undersøgt i alt 83 sager fra 6 kommuner. 1 sag er udgået fra undersøgelsen.

Formålet med praksisundersøgelsen er herefter at vurdere rigtigheden af kommunernes afgørelser om bevilling af tabt arbejdsfortjeneste formelt og materielt. Det vil sige påse om kommunernes afgørelser er afgjort i overensstemmelse med lovgivning og praksis.

Nævnets konklusion

Nævnets konklusion er:

- At det i 45 % af sagerne ikke har været korrekt at bevilge tabt arbejdsfortjeneste på det foreliggende grundlag.
- At kommunerne i 45 % af sagerne enten ikke har dokumenteret, at barnet er omfattet af personkredsen og/eller at det er en nødvendig følge af barnets nedsatte funktionsevne, at barnet mest hensigtsmæssigt skal passes af forældrene i hjemmet.
- At tabt arbejdsfortjeneste kun i 6 % af sagerne er bevilget som en løbende ydelse, selvom der kun i få tilfælde foreligger en klar aftale med borgeren om tidsbegrænset tabt arbejdsfortjeneste.
- At kommunerne kun i 10 % af sagerne ses at have taget udtrykkelig stilling til reglerne om en afviklingsperiode på 3 måneder.
- At kommunerne kun i 5 % af sagerne ses at have taget udtrykkelig stilling til reglerne om fradrag for sparede udgifter.

Der er flere grunde til, at nævnet har fundet, at bevilling af tabt arbejdsfortjeneste i 45 % af sagerne ikke har været dokumenteret opfyldt. De væsentligste grunde er:

- At der ikke har foreligget lægelige oplysninger om barnets lidelse eller nedsatte funktionsevne, eller oplysningerne har ikke har været tilstrækkelige til at fastslå om barnet er omfattet af personkredsen.
- At de lægelige oplysninger ikke har været opdaterede på bevillingstidspunktet.
- At der har manglet dokumentation for behovet for pasningen i hjemmet, fx i form af udtalelse fra skole eller dagpasning.
- At der har manglet oplysning i sagen om begrundelse for det bevilgede antal timer. Det har derfor ikke været muligt at vurdere om bevillingen dækker det aktuelle behov.

Nævnets anbefalinger

Nævnets anbefalinger er:

- At der ved kommunernes sagsbehandling i sager om bevilling af tabt arbejdsfortjeneste sikres tilstrækkelig dokumentation til belysning af barnets nedsatte funktionsevne samt behov for at barnet skal passes i hjemmet af forældrene.
- At kommunerne er opmærksomme på reglerne om udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste, hvorefter tabt arbejdsfortjeneste som udgangspunkt udbetales som en løbende ydelse med afviklingsperiode.
- At kommunerne sikrer sig en klar aftale med modtageren, som noteres i sagen, hvis tabt arbejdsfortjeneste alene skal udbetales i en tidsbegrænset periode.
- At kommunerne ved bevilling af tabt arbejdsfortjeneste overvejer om der skal foretages fradrag for sparede udgifter, og at overvejelserne herom fremgår af afgørelsen eller noteres i journalen.
- At kommunens afgørelse udformes som en skriftlig afgørelse til borgeren med angivelse af lovhjemmel, begrundelse og klagevejledning.

I kapitel 2 er foretaget en materiel vurdering af sagerne og i kapitel 3 fremgår den formelle vurdering af de indsendte sager. Undersøgelsens bilag omfatter: 1) baggrund og metode, 2) regelgrundlag og 3) måleskema.

2. Materiel vurdering af sagerne

2.1 Lovmæssig baggrund for vurdering af sagerne

I henhold til servicelovens § 42 skal kommunen yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, samt mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Nævnet har taget stilling til, i hvilket omfang afgørelserne er i overensstemmelse med lovgivning og praksis. Særligt har nævnet vurderet, om afgørelsen samlet set er rigtig, og i hvilket omfang sagen er oplyst.

Formålet med bestemmelsen om tabt arbejdsfortjeneste er at tilgodese, at børn og unge med betydeligt og varigt nedsat funktionsevne og med indgribende kroniske eller langvarige lidelser, har nogle særlige behov, som kan medføre ret til tabt arbejdsfortjeneste, når barnet forsørges i hjemmet, og det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen der passer det. Ved dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal familien have det samme beløb til rådighed til at leve af, som familien normalt ville have haft, hvis barnet ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en indgribende langvarig lidelse. Dette indebærer blandt andet, at kommunen skal fratække eventuelle sparede udgifter, som familien har som følge af pasningen af barnet i hjemmet.

Efter bekendtgørelsens § 14, skal kommunen udbetale hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet. Dette gælder dog ikke, når modtageren har truffet aftale med kommunen om, at hjælpen ydes i en på forhånd fastsat periode, eller når afviklingsperioden efter modtagerens ønske fastsættes til en kortere periode. Hvis modtageren af tabt arbejdsfortjeneste i afviklingsperioden opnår en arbejdsindtægt, ophører udbetalingen af hjælp endvidere i det omfang, indtægten modsvarer den ydede hjælp.

Nævnet har i undersøgelsen vurderet:

- Om barnet er omfattet af personkredsen
- Hvorvidt den nedsatte funktionsevne bevirker, at det er nødvendigt og mest hensigtsmæssigt at barnet passes af en forælder i hjemmet
- Om kommunen har bevilget ydelsen som en løbende ydelse og anvendt reglerne om en afviklingsperiode ved ophøret
- Om kommunen ved bevillingen har fratrukket for sparede udgifter

Ved gennemgangen af sagerne har nævnet ikke taget stilling til, om der er foretaget en korrekt beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det samlede regelgrundlag fremgår af bilag 2.

2.2 Overensstemmelse med regler og praksis.

55 procent af sagerne er afgjort i overensstemmelse med lovgivning og praksis, jf. skema 1. I 45 procent af sagerne ville afgørelsen blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag i nævnet. I disse sager skyldes det, at der mangler væsentlige eller afgørende oplysninger i form af :

- Lægelig dokumentation for barnets nedsatte funktionsevne, lidelsens omfang og varighed
- Dokumentation for, at det er nødvendigt og mest hensigtsmæssigt at barnet passes i hjemmet eksempelvis i form af udtalelse fra læge, barnets skole eller dagpasning m.v., der nærmere dokumenterer behovet for, at barnet skal passes helt eller delvist i hjemmet
- Antal timer der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste og formålet med bevillingen

Skema 1

	Antal	Pct.
Afgørelsen er samlet set rigtig	46	55
Afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det var en klagesag	37	45

Nedenfor er angivet en række eksempler på sager, der ville blive ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag i nævnet:

Eksempel 1: Der bevilges tabt arbejdsfortjeneste til moderen i 5 timer ugentlig i forbindelse med økonomisk krise grundet fyring fra fuldtidsjob og ansættelse i deltidsjob på 32 timer ugentligt. Barnet er en 14-årig dreng med Aspergers syndrom, der er beskrevet som velbegavet, men med sociale problemer.

Nævnet vurderer, at der ikke foreligger tilstrækkeligt dokumentation på, at barnets funktionsevne er nedsat i en grad, der berettiger til tabt arbejdsfortjeneste. Der er ikke hjemmel i servicelovens § 42 til bevilling af tabt arbejdsfortjeneste som følge af moderens økonomiske krise.

Eksempel 2: Der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste til moderen i 37 timer om ugen. Barnet har astma og MBL-mangel, men er i dagsinstitution på nedsat tid. Omfang af undersøgelser og behandling er beskrevet til ca. 2 dage om ugen.

Nævnet vurderer, at der mangler oplysninger om, hvordan tabt arbejdsfortjeneste er opgjort til 37 timer om ugen. MBL-mangel som medfører nedsat immunforsvar og hyppige infektioner kan ikke begrunde tabt arbejdsfortjeneste, når barnet er i institution på nedsat tid, idet barnet i så fald stadig bliver udsat for smitte.

Eksempel 3: Mor er bevilget tabt arbejdsfortjeneste i 10 timer om ugen til varetagelse af det huslige arbejde inden sønnen kommer hjem fra SFO. Det er beskrevet at drengen har manglende sociale kompetencer og generelle indlæringsvanskeligheder.

Nævnet vurderer, at der ikke foreligger dokumentation på, at drengen har en indgribende kronisk eller langvarig lidelse eller betydelig nedsat funktionsevne, og at det således ikke er dokumenteret, at betingelserne for bevilling af tabt arbejdsfortjeneste er opfyldt. Endvidere er behovet for tabt arbejdsfortjeneste i form af nødvendigheden af, at mor skal nå at lave husarbejdet inden sønnen kommer hjem, ikke nærmere dokumenteret i form af eksempelvis oplysninger om, at drengens pleje/opmærksomhedsbehov umuliggør varetagelsen af opgaverne, når han er hjemme.

Eksempel 4: Sagen drejer sig om tabt arbejdsfortjeneste til en mor i 6 timer om ugen til støtte ved 12-årig drengs lektielæsning på grund af ADHD på baggrund af mors oplysninger om behovet herfor.

Nævnet vurderer, at der mangler dokumentation for nødvendigheden af tabt arbejdsfortjeneste til lektielæsning. Der foreligger ikke lægelige oplysninger om, at drengen på grund af sin lidelse/medicinering er for træt til at lave lektier når begge forældre er kommet hjem.

Eksempel 5: Mor med barn med cøliaki bevilges tabt arbejdsfortjeneste 8 timer om måneden til indkøb og bagning af glutenfrit brød. Der foreligger ikke oplysning om hvor meget ekstra tid hun bruger på disse aktiviteter i forhold til andre familier.

Nævnet vurderer, at der mangler nærmere oplysninger om hvor meget ekstra tid hun bruger på indkøb og madlavning, som er begrundet i barnets cøliaki.

Eksempel 6: Sag om tabt arbejdsfortjeneste 37 timer ugentligt fra barnet er 5-6 år til det 18. år til mor med dreng med mental retardering, infantil autisme samt ADHD.

Nævnet vurderer, at kommunen ikke har fulgt op på tidligere given bevilling tilbage i 1996/1997, hvor drengen var 5-6 år gammel, og tabt arbejdsfortjeneste blev givet fordi drengen ikke kunne klare mange skift i dagligdagen som følge af mors aften- og natarbejde. Senere hen kommer drengen i specialskele og behovet for tabt arbejdsfortjeneste 37 timer ugentligt er ikke oplyst eller dokumenteret i sagen. Der foreligger endvidere ikke oplysning om, hvornår han kommer hjem fra skole om eftermiddagen. Der foreligger ikke en skriftlig bevilling af sagen eller notat herom i journalark med begrundelse for bevillingen og dets omfang.

Nævnets anbefaling

Nævnet anbefaler, at kommunerne er mere opmærksomme på, at sagerne er tilstrækkeligt belyste til, at der kan træffes en afgørelse. Dette gælder tillige når der efterfølgende følges op på bevillingen ved revision af ydelsen. Der er især manglende eller utilstrækkelige lægelige oplysninger om barnets lidelse, og oplysninger der dokumenterer behovet for at blive passet i hjemmet fra eksempelvis læge eller skole/dagpasning. Det skal endvidere fremgå af sagen, hvor mange timers tabt arbejdsfortjeneste, der er bevilget og hvorfor det bestemte antal timer er valgt.

Eksempler på velbelyste sager, hvor nævnet er enig i kommunens vurdering:

Eksempel 1: Sagen drejer sig om tabt arbejdsfortjeneste til en mor med en dreng på 6 måneder med en medfødt dobbeltsidig læbe-gumme-ganespalte med deraf afledte operationer og spiseproblemer og erfaringsmæssig forsinket taleudvikling.

Nævnet vurderer, at kommunen har sikret sagen belyst ved lægelig dokumentation for barnets langvarige indgribende lidelse og behovet for pasningen i hjemmet, som følge af spiseproblemer mv. Kommunen har endvidere bevilget tabt arbejdsfortjeneste som en løbende ydelse uden tidsbegrænsning og med 3 måneders afviklingsperiode ved ophør.

Eksempel 2: Tabt arbejdsfortjeneste til en far med 2-årig datter med dokumenteret lungesygdom.

Nævnet vurderer, at sagen er veloplyst, og at der foreligger dokumentation for behovet for tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet i hjemmet på fuld tid på grund af risiko for smitte og hyppige infektioner, som nødvendiggør pasning i hjemmet for at komme i trivsel.

Eksempel 3: Tabt arbejdsfortjeneste i 10 timer om ugen til mor med 6-årig datter med cystisk fibrose.

Nævnet vurderer, at der er tale om en veldokumenteret sag med lægelig dokumentation for at barnet tilhører personkredsen samt behovet for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i 10 timer om ugen til tidskrævende daglig behandling i hjemmet som følge af den livslange indgribende sygdom.

Eksempel 4: tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid til en mor med et barn med dokumenteret svært nedsat immundefekt i form af MBL-mangel, som allerede få måneder gammel har haft gentagne mellemørebetændelser og 2 lungebetændelser samt astmatisk bronkitis.

Nævnet vurderer at der er tale om en veldokumenteret sag med lægeoplysninger fra sygehus i form af flere statusattester, der dokumenterer behovet for pasning i hjemmet indtil 2-års alderen.

2.3 Personkreds og hensigtsmæssigheden af at barnet passes i hjemmet af moderen eller faderen

I 80 procent af de undersøgte sager har nævnet fundet, at barnet er omfattet af personkredsen. I 69 procent finder vi det dokumenteret, at det er mest hensigtsmæssigt at det er moderen eller faderen, der passer barnet, jf. skema 2.

Dokumentation for personkreds og hensigtsmæssigheden af at barnet passes i hjemmet				
	Er barnet omfattet af personkredsen?		Er det en nødvendig følge af barnets nedsatte funktionsevne, at det passes af forældrene i hjemmet?	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Ja	66	80	57	69
Nej	17	20	26	31

Eksempler på sager, hvor det ikke er dokumenteret, at det er en nødvendig konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne, at barnet mest hensigtsmæssigt passes af moderen eller faderen

Eksempel 1: sagen handler om en 8-årig pige, hvor forældrene bevilges tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med, at de har taget datteren ud af et skoletilbud, og kommunen ikke kan tilbyde andet egnet skoletilbud, som følge af barnets autismeproblematik og ADHD.

Nævnet vurderer, at der foreligger dokumentation for at barnet er omfattet af personkredsen, men at der ikke foreligger dokumentation for at det er mest hensigtsmæssigt at barnet passes af forældrene i hjemmet. Kommunen har pligt til at tilbyde et passende skole- og pasningstilbud, og kan ikke anvende reglerne om tabt arbejdsfortjeneste i denne situation.

Eksempel 2: Der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste til moderen i 8 timer om ugen som følge af barnets eksem og allergi. Der foreligger ikke lægelig dokumentation til belysning af astma og allergilidelsen og det fremgår ikke af sagen på hvilken baggrund bevillingen er givet.

Nævnet vurderer, at det hverken er dokumenteret, at barnet er omfattet af personkredsen eller at det er nødvendigt at hun passes i hjemmet af moderen. Der mangler endvidere angivelse af formål med bevillingen.

Eksempel 3: Sagen handler om en dreng med ADHD, hvor der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste i sommerferien fordi barnet, som er 10 år ikke kan være alene hjemme. Der foreligger ikke nogen lægelig dokumentation på, at barnet er omfattet af personkredsen i servicelovens § 42., herunder at det er en følge af hans nedsatte funktionsevne, at han ikke kan passes i SFO i sommerferien.

Nævnet vurderer, at der således både mangler lægelig dokumentation for barnets væsentligt nedsatte funktionsevne samt oplysninger fra skole/SFO om hans trivsel og nødvendigheden af at han tages ud af SFO, for at blive passet i hjemmet i sommerferien.

Eksempel 4: Sagen drejer sig om tabt arbejdsfortjeneste til en mor i 7 timer om ugen. Sønnen er omfattet af personkredsen på grund af Tourette syndrom og ADHD og voldsom udadreagerende adfærd.

Nævnet vurderer, at der mangler dokumentation for behovet for pasning i hjemmet 7 timer ugentlig. Selve bevillingen foreligger ikke og kommunen har ikke nærmere redegjort derfor i journalnotat eller lignende.

2.4 Tabt arbejdsfortjeneste som løbende ydelse og afviklingsperiode

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke må gøres tidsbegrænset, medmindre kommunen har indgået en aftale med modtageren herom.

Når betingelserne for at modtage tabt arbejdsfortjeneste er bortfaldet, skal kommunen efter bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, udbetale dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en afviklingsperiode på 3 måneder. Dette gælder dog ikke, hvis modtageren af hjælpen har indgået en aftale med kommunen om, at hjælpen kun ydes i en på forhånd fastlagt periode, eller hvis modtageren af hjælpen ønsker en kortere afviklingsperiode. Udbetalingen skal også ophøre, hvis modtageren i afviklingsperioden opnår en arbejdsindtægt, der modsvarer den ydede hjælp.

Tabt arbejdsfortjeneste er kun i 6 % af sagerne tilkendt som en løbende, ikke tidsbegrænset ydelse. I de undersøgte sager har kommunerne således i næsten alle sager sat en slutdato på bevillingen og bevilget en tidsbegrænset ydelse. Der er således et generelt problem med ukendskab til reglerne.

I de undersøgte sager er der endvidere kun i 10 % af sagerne bevilget tabt arbejdsfortjeneste i en afviklingsperiode, mens der i 54 % af sagerne ikke er taget stilling hertil, jf. skema 3. Kun i meget få sager foreligger der dokumentation på, at der er indgået en aftale med borgeren, om en tidsbegrænset bevilling. I 36 % af sagerne har nævnet fundet, at det ikke var relevant at bevilge hjælp i afviklingsperioden, for eksempel fordi der foreligger oplysninger om, at modtageren af tabt arbejdsfortjeneste er kommet i arbejde eller fordi der eksempelvis alene er bevilget tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage i forbindelse med kontrolbesøg på sygehus.

Skema 3

Tilkendelse som løbende ydelse og afviklingsperiode				
	Er ydelsen tilkendt som en løbende ydelse?		Har kommunen bevilget 3 måneders afviklingsperiode	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Ja	5	6	8	10
Nej	78	94	45	54
Ikke Relevant			30	36

I de sager hvor ydelsen er tilkendt som en tidsbegrænset ydelse, fremgår det kun af meget få sager, at der er truffet en egentlig aftale med modtageren herom. Bevillingen drejer sig typisk om tabt arbejdsfortjeneste for en længere periode af op til et års varighed, enkeltstående dage, korte afgrænsede perioder eller bevillingen er gældende under bar-

nets indlæggelse. Der burde derfor have foreligget en aftale med modtageren. Dette fremgår dog ikke af sagerne.

I 47 % af de undersøgte sager er bevillingen givet som delvis tabt arbejdsfortjeneste med under 37 timer om ugen. I 30 % af sagerne er der tale om bevilling af tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid. I de resterende 23 % er bevillingen ikke givet i forbindelse med en generel nedsættelse af arbejdstiden hos modtageren, men derimod eksempelvis på enkelt-dage til undersøgelse eller kontrol på sygehus, jf. skema 4.

Skema 4

Hvor mange timer om ugen er der bevilget tabt arbejdsfortjeneste?		
	Antal	Pct.
Mindre end 37 timer om ugen	39	47
37 timer om ugen	25	30
Andet	19 heraf 1 uoplyst	23

Kommunen har vejledningsforpligtelsen i forhold til borgeren og den omstændighed, at modtageren for eksempel via sygehus kun har søgt om tabt arbejdsfortjeneste for en bestemt periode, fritager ikke kommunen for at vejlede om reglerne om afviklingsperiode, herunder at sikre sig, at der foreligger en aftale om, at ydelsen kun skal udbetales for en bestemt periode.

Ankestyrelsen har i principafgørelse C-24-08 truffet afgørelse om, at tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke er tidsbegrænset med mindre, der er truffet en aftale herom med modtageren af ydelsen.

I O-101-98 har Ankestyrelsen endvidere tidligere truffet afgørelse om, at en årlig revurdering af retten til tabt arbejdsfortjeneste af administrative grunde, ikke falder ind under undtagelsen om, at tabt arbejdsfortjeneste kan ydes i en på forhånd afgrænset periode.

Undtagelsen må forudsætte, at man allerede fra bevillingens start kan se, hvornår bevillingen skal ophøre, og at der samtidig er indgået en aftale med modtageren om tidsbegrænsning.

Nævnets anbefaling

Nævnet anbefaler derfor, at kommunerne er opmærksomme på reglerne om udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste samt afviklingsperiode. Vi kan i forlængelse heraf hen-vise til de førømtalte principafgørelser O-101-98, hvorefter en årlig revision af ydel-sen ikke medfører, at ydelsen kan udbetales for en tidsbegrænset periode.

Tabt arbejdsfortjeneste udbetales derfor som en løbende tidsbegrænset ydelse med en afviklingsperiode på 3 måneder ved ophør, for at familien kan indrette sig på den nye situation. Kommunen kan fastsætte en opfølgingsdato, hvilket ikke er det samme som en udløbsdato. Der sættes alene slutdato på bevillingen i de tilfælde, hvor det fra starten er klart, hvornår udbetalingen af tabt arbejdsfortjeneste skal op-høre, og kommunen samtidig har sikret sig en klar aftale med modtageren om tids-begrænset bevilling, jf. C-24-08.

Vi anbefaler endvidere, at kommunen enten i afgørelsen eller i journalark noterer, at der er indgået en aftale med borgeren herom. Foreligger en sådan aftale ikke, vil der være ret til ydelsen, indtil betingelserne i § 42 ikke længere er opfyldt.

Eksempel på sager, hvor kommunen har bevilget tabt arbejdsfortjeneste som en løbende ydelse :

Eksempel 1: En mor bevilges tabt arbejdsfortjeneste i 37 timer om ugen, som følge af den 15-årige søns indgribende langvarige lidelse i form af immunsygdom med betændelse i kroppens blodkar og nyrepåvirkning, for højt blodtryk samt et væggtab på 20 kg. Der foreligger lægelig dokumentation på, at der er tale om et svært forløb på en ellers fredelig sygdom og med forventet varighed i minimum et år.

Nævnet vurderer, at kommunen korrekt har bevilget en løbende bevilling uden tidsbegrænsning og sikret sig dokumentation for barnets indgribende langvarige lidelse samt behovet for tabt arbejdsfortjeneste under indlæggelse, hyppige ambulante kontroller samt genoptræning i hjemmet. Kommunen har endvidere i bevillingen angivet at ville følge op på sagen ved indhentelse af efterfølgende flere lægelige oplysninger.

Eksempel 2: En far bevilges tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid til pasning af barnet i hjemmet som følge af immundefekt, og talrige infektionssygdomme. Det er lægeligt oplyst, at der er tale om en livslang tilstand, som dog har størst betydning i de første leveår og tilrådet, at barnet passes i hjemmet i nogle måneder for at undgå smitte, ligesom der foreligger dokumentation fra dagplejen på, at barnet har været fraværende fra dagplejen ca. 9 dage om måneden på grund af sygdom i perioden januar til oktober.

Nævnet vurderer, at kommunen korrekt har bevilget en løbende bevilling uden tidsbegrænsning.

Eksempel på sager, hvor ydelsen er bevilget som en tidsbegrænset ydelse:

Eksempel 1: En mor bevilges tabt arbejdsfortjeneste i 13 timer om ugen, idet barnet har behov for støtte i hverdagen og hjælp til daglige gøremål som følge af spastisk lammelse. Bevillingen er forlænget flere gange, hvor der hver gang er sat en slutdato på.

Nævnet vurderer, at bevillingen er løbende og ikke skal tidsbegrænses. Bevillingen udløber ikke, før betingelserne ikke længere er opfyldte.

Eksempel 2: En mor bevilges tabt arbejdsfortjeneste til sygehusindlæggelser og kontroller i forbindelse med barnets medfødte misdannelse ved endetarmen. Det fremgår af lægelige oplysninger, at barnet har en åben indlæggelse og desuden skal møde til ambulante behandling med 1-3 måneders interval. Det fremgår videre, at barnet vil have problemer med at komme af med afføringen i hele barndommen.

Nævnet vurderer, at bevillingen er løbende og ikke skal tidsbegrænses. Moderen skal ikke indsende fornyet ansøgning, idet bevillingen ikke udløber så længe betingelserne for at udbetale ydelsen fortsat er opfyldt. Kommunen må i stedet løbende følge op herpå.

Eksempel på sager, hvor kommunen har bevilget tabt arbejdsfortjeneste i afviklingsperioden:

Eksempel 1: En mor bevilges tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid til pasning af datter med kræftlidelse mellem indlæggelser og behandlingsforløb i mere end 6 måneder. Bevillingen forlænges flere gange, hvor der hver gang sættes en slutdato på.

Nævnet vurderer at bevillingen er løbende og ikke skal tidsbegrænses. Bevillingen udløber ikke, før betingelserne ikke længere er opfyldte. Kommunen har dog korrekt bevilget 3 måneders afviklingsperiode efter barnet afgår ved døden.

Eksempel 2: En far bevilges tabt arbejdsfortjeneste til pasning af 16-årig dreng i hjemmet med autisme og risiko for udvikling af skizofreni i forbindelse med afklaring af fremtidigt skoletilbud/opholdssted. Bevillingen forlænges flere gange, hvor der hver gang sættes en slutdato på.

Nævnet vurderer, at bevillingen er løbende og ikke skal tidsbegrænses. Bevillingen udløber ikke, før betingelserne ikke længere er opfyldte. Kommunen har dog korrekt bevilget 3 måneders afviklingsperiode ved anbringelsen af sønnen udenfor hjemmet på et opholdssted.

2.5 Fradrag for sparede udgifter

I hovedparten af sagerne svarende til 73 % er der ikke foretaget fradrag for sparede udgifter, det vil sige udgifter familien normalt ville have afholdt, hvis der ikke var bevilget tabt arbejdsfortjeneste. I 22 % af sagerne foreligger der oplysninger, der sandsynliggør, at det ikke er relevant at foretage fradrag for sparede udgifter, eksempelvis fordi der fortsat er udgifter til institution og transport.

Skema 5

Fradrag for sparede udgifter		
	Har kommunen foretaget fradrag for sparede udgifter?	
	Antal	Pct.
Ja	4	5
Nej	61	73
Ikke relevant	18	22

Eksempel på sag, hvor der er foretaget fradrag for sparede udgifter:

Eksempel : Der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid efter udløb af barsel til moderen til en pige født i 2006 med immundefekt. Der er korrekt fratrukket sparet udgift til daginstitution.

I de sager, hvor der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste med et antal under 37 timer fremgår det ofte ikke, om der er tale om hel eller delvis tabt arbejdsfortjeneste. Er der tale om

delvis tabt arbejdsfortjeneste, således at faderen eller moderen fortsætter med at arbejde på deltid, er der formentlig eksempelvis hverken sparede transportudgifter eller sparede institutionsudgifter. Det ses dog kun i et fåtal af sagerne at være overvejet, om familien har sparede udgifter. Disse overvejelser burde fremgå af sagerne.

Nævnets anbefaling

Nævnet anbefaler, at det overvejes om der ved bevilling af tabt arbejdsfortjeneste skal foretages fradrag for sparede udgifter, og at overvejelserne herom noteres i journalen. Det bør endvidere fremgå af afgørelsen, når kommunen har truffet afgørelse om fradrag for sparede udgifter.

3. Formel vurdering af sager om tabt arbejdsfortjeneste

3.1 Generelle bemærkninger

Som led i vurderingen af kommunernes overholdelse af formelle sagsbehandlingsregler har nævnet blandt andet vurderet, hvorvidt det af sagen klart fremgår, hvilken afgørelse kommunen har truffet og med hvilken hjemmel. Det er et krav i retssikkerhedsloven, at nævnets afgørelser skal være skriftlige. Der er ikke et tilsvarende krav om skriftlighed ved kommunale afgørelser.

Selvom det ikke er et udtrykkeligt krav, at en afgørelse til borgeren skal foreligge skriftligt, er det nævnets opfattelse, at der under alle omstændigheder skal laves et notat i sagen om, hvad der er truffet afgørelse om, en kort begrundelse og en henvisning til hjemmelsgrundlaget.

Pligten for kommunerne til at skrive et notat om en afgørelse, som er givet mundtligt, følger endvidere indirekte af retssikkerhedslovens § 76, stk. 2, 2. pkt. og § 78, stk. 2, 2. pkt. Efter denne bestemmelse skal Ankestyrelsen respektive de sociale nævn følge kommunernes praksis. En forudsætning for dette er, at kommunerne kan dokumentere, hvilken afgørelse man har truffet i sagen og med hvilken hjemmel.

3.2 Formel vurdering af sagerne

I 83 % af sagerne er afgørelsen meddelt borgeren skriftligt. I 11 % af sagerne fremgår afgørelserne af kommunens journal, og 6 % af afgørelserne har en anden form, hvilket vil sige en mundtlig afgørelse eller at afgørelsen ikke kan ses ud fra de foreliggende akter, jf. skema 6.

Skema 6

Afgørelsernes form		
	Antal	Pct.
Skriftlig afgørelse	69	83
Skriftligt notat i kommunens journal	9	11
Anden form	5	6

Hvilken afgørelse der er truffet fremgår i høj grad af 65 % af sagerne og i nogen grad af 32 %. Lovhjemlen for afgørelsen fremgår i høj grad af 81 % af alle sager, jf. skema 7.

Skema 7

Afgørelsens klarhed og hjemmel				
	Fremgår det hvilken afgørelse, der er truffet?		Fremgår det med hvilken hjemmel afgørelsen er truffet?	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.
I høj grad	54	65	68	81
I nogen grad	26	32	3	4
I ringe grad	2	2	0	0
Nej	1	1	12	15

Nævnets anbefaling

Nævnet anbefaler generelt, at kommunens afgørelse udformes som en skriftlig afgørelse til borgeren med angivelse af lovhjemmel, begrundelse og klagevejledning. Forvaltningen, herunder for eksempel en ny sagsbehandler ved sagsbehandlerskift, skal kunne få overblik over sagen, og borgeren skal kunne få dokumenteret, at pågældende har fået en bevilling og det nærmere omfang af bevillingen.

Tilsvarende overvejelser gælder når det drejer sig om krav til at det klart skal fremgå af sagen, hvilken hjemmel kommunen henviser til i forhold til den konkrete trufne afgørelse.

Bilag 1 Undersøgelsens hjemmel, omfang og metode

Det sociale nævn har i henhold til retssikkerhedslovens §§ 78-79 pligt til, i samarbejde med Ankestyrelsen, at koordinere, at kommunale afgørelser, der kan indbringes for nævnet, træffes i overensstemmelse med lovgivningen.

Nævnet har ansvaret på regionalt plan. Praksisundersøgelsen er et redskab, som benyttes for at få klarhed over, om kommunernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen. Hvis undersøgelsen afdækker fejl og mangler i sagsbehandlingen, giver praksisundersøgelsen grundlag for at målrette den fremadrettede vejledningsindsats.

Praksisundersøgelsen skal i henhold til retssikkerhedslovens § 79 behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de deltagende kommuner.

Undersøgelsen omfatter bevillinger af tabt arbejdsfortjeneste fra de af Ankestyrelsen 6 udpegede implicerede kommuner; Roskilde, Solrød, Køge, Faxe, Lolland samt Odsherred.

Ved undersøgelsen har nævnet gennemgået sagerne primært med henblik på en legalitetsvurdering. Denne indebærer dels en materiel vurdering for derved at påse, om afgørelsernes resultat er i overensstemmelse med den gældende lovgivning, herunder Ankestyrelsens praksis, dels en vurdering af sagernes formalitet i forhold til de forvaltningsretlige regler.

Ved indkaldelsen af sagerne fra de implicerede kommuner udbad nævnet sig alle sagsakter som er indgået i grundlaget for kommunens afgørelse om henholdsvis bevilling af og ophør af tabt arbejdsfortjeneste, herunder:

- Oplysninger om borgerens alder og køn
- Oplysninger om barnets alder og køn
- Dato for kommunens afgørelse
- Indholdet af kommunens afgørelse om såvel bevilling som ophør af tabt arbejdsfortjeneste
- Ansøgning
- Alle journaloptegnelser vedrørende ansøgningen og ansøgningens behandling
- Eventuelle grundoplysninger, f.eks. kommunens elektroniske registreringer, herunder folkeregistreringer, som ikke fremgår af journalen
- Al korrespondance i sagen
- Eventuelle faglige udtalelser, f.eks. fra dagtilbud, skole og PPR mv.
- Lægelige udtalelser
- Formen for kommunens afgørelse
- Eventuelle interne vejledende regler i kommunen om tabt arbejdsfortjeneste
- Klagevejledning, hvis en sådan har været medsendt kommunens afgørelse

Vi oplyste samtidig, at sagerne alene ville blive bedømt på de akter, der blev fremsendt, og at der ikke ville kunne indfortolkes en formodning om sagens fakta, hvis ikke disse fremgik af det modtagne materiale.

I forbindelse med nævnets vurdering af de indsendte sager, er anvendt et måleskema, hvori indgår de målelementer, som er relevante for den konkrete praksisundersøgelse.

Samtlige måleskemaer er udfyldt uafhængigt af hinanden af 2 sagsbehandlere i det sociale nævn, der i det daglige beskæftiger sig med sager om tabt arbejdsfortjeneste. Skemaerne er herefter sammenholdt og eventuelle divergerende vurderinger er afstemt.

Forud for ovenstående målinger blev, eventuelle divergerende opfattelser eller forhold, som målemæssigt kunne give anledning til tvivl, afklaret mellem de to involverede målere. Forud herfor var der endvidere sket en faglig afstemning med Ankestyrelsen. Dette for at sikre, at sagerne i sin helhed blev undergivet ensartet behandling.

Efter endt måling er der foretaget partshøring af kommunerne i måleskemaerne for så vidt angår deres egne fremsendte sager.

I forbindelse hermed har en kommune oplyst, at man i forbindelse med fremsendelse af akter har fokuseret på ophør af bevilling af tabt arbejdsfortjeneste, som det i første omgang var hensigten at undersøge. Denne kommune har derfor sendt yderligere dokumentation frem, som ikke var medsendt i første omgang.

En anden er fremkommet med bemærkninger til de enkelte måleskemaer, herunder uddybende forklaringer til sagerne.

Nævnet skal bemærke, at sagerne udelukkende er bedømt ud fra det sagsmateriale der i første omgang er fremsendt og ud fra de oplysninger, der fremgår af dette, sådan som det blev udmeldt i indkaldelsesbrevet. Vi har herudover overvejet de bemærkninger der er indkommet som høringssvar, men bemærkningerne har ikke medført en ændret vurdering af sagerne fra nævnets side.

Vi mener, at vi ved indkaldelsen af sagerne med tilstrækkelig tydelighed har markeret, at det var samtlige sagsakter, der skulle fremsendes til brug for undersøgelsen, både for så vidt angår bevilling samt ophør af tabt arbejdsfortjeneste. Det er baggrunden for, at vi har overvejet kommunernes høringssvar, men ikke inddraget nye bilag i undersøgelsen.

Udkast til rapporten har efterfølgende været sendt i høring hos Ankestyrelsen.

Alle regionens kommuner vil senere blive indbudt til et dialogmøde med nævnet med udgangspunkt i praksisundersøgelsen.

Bilag 2. Regelgrundlag

Uddrag af lov om social service, jf. lovbek. nr. 941 af 1. oktober 2009

§ 42. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det. Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt. Der indregnes bidrag til pensionsordning, der udgør 6 pct. af bruttoindtægten pr. 1. januar 2003 og 10 pct. af bruttoindtægten pr. 1. januar 2004. Bidraget kan dog højst udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Kommunen indbetaler efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension ATP-bidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Stk. 2. Indenrigs- og socialministeren fastsætter regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 1, herunder om indregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning, og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af udgifter til ATP-bidrag.

Uddrag af bekendtgørelse nr. 1198 af 15/10 2007 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom

§ 6. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoindtægt, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag, den særlige pensionsopsparing (SP-bidrag) og ATP-bidrag.

§ 9. Ved beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal der tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dog ikke besparelser vedrørende fagforeningskontingent og bidrag til arbejdsløshedsforsikring.

Stk. 2. Fradrag sker i den nettoindtægt, som fremkommer efter, at der er foretaget beregning af skat, arbejdsmarkedsbidrag, SP-bidrag samt ATP-bidrag.

§ 14. Kommunen skal udbetale hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 gælder ikke, når modtageren har truffet aftale med kommunen om, at hjælpen ydes i en på forhånd fastsat periode, eller når afviklingsperioden efter modtagerens ønske fastsættes til en kortere periode.

Stk. 3. Opnår modtageren i afviklingsperioden en arbejdsindtægt, ophører udbetalingen af hjælp i det omfang, indtægten modsvarer den ydede hjælp.

Formelle regler

Uddrag af forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1365 af 07/12 2007

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 1203 af 10/12 2009 om retssikkerhed og administration på det sociale område

Sagens oplysning m.v.

§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

Principafgørelser

C-24-08. Tabt arbejdsfortjeneste - løbende ydelse - periode - udløbsdato

Tabt arbejdsfortjeneste - løbende ydelse - periode - udløbsdato

Afgørelse truffet af: Ankestyrelsen

Afgørelsesdato: 25-06-2008

uds. dato: 02-09-2008

Lov: lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1117 af 26. september 2007 - § 42

Bek., cirk. etc.: Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1198 af 15. oktober 2007 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom. § 14

Resumé:

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke er tidsbegrænset med mindre, der er truffet en aftale herom med modtageren af ydelsen. Der var i sagen ikke truffet nogen aftale herom.

Sagsfremstilling:

En kommune bevilgede en moder til et barn med en immundefekt tabt arbejdsfortjeneste i foreløbig 6 måneder.

Det fremgik af sagen, at moderen også hidtil var bevilget tabt arbejdsfortjeneste for 6 måneder ad gangen.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afgørelse, hvorefter moderen ikke havde ret til at få forlænget kompensation for tabt arbejdsfortjeneste ud over de allerede bevilgede 6 måneder.

Begrundelsen var, at nævnet ikke fandt grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at der foreløbig var grundlag for at bevilge kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i 6 måneder. Nævnet lagde til grund, at kommunen i forbindelse med udløbet af den nuværende bevilling ville træffe en ny afgørelse om, hvorvidt der var grundlag for yderligere forlængelse.

Nævnet bemærkede videre, at kommunen til enhver tid havde ret og var forpligtet til at vurdere, hvorvidt betingelserne for en tilkendt ydelse fortsat var til stede.

Moderen havde klaget over nævnets afgørelse.

I klagen til Ankestyrelsen anførte moderen, at hun havde fundet nævnets afgørelse misvisende, idet det af afgørelsen fremgik, at der ikke var ret til at få forlænget tabt arbejdsfortjeneste udover de allerede forlængede 6 måneder. Samtidig var det anført, at bevillingen foreløbig var forlænget, hvilket kunne tolkes som om, der fortsat var ret til tabt arbejdsfortjeneste efter udløbsdatoen, hvis barnets tilstand var uændret.

Der var ingen bedring i barnets tilstand, og moderen ville ikke kunne bestride et arbejde. Det ville give ro omkring situationen, hvis der var blevet bevilget en længere periode ad gangen med tabt arbejdsfortjeneste, således at familien ikke hele tiden skulle bekymre sig om, hvorvidt perioden ville blive forlænget ved næste behandling af sagen. Moderen henviste til brev fra hospital. Moderen kunne ikke meget længere klare disse korte frister for bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om der kunne ydes tabt arbejdsfortjeneste for en afgrænset periode, når der ikke var indgået en aftale med moderen om dette.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at moderen havde ret til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, som ikke var fastsat til en på forhånd afgrænset periode. Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste var en løbende ydelse.

Kommunen kunne ikke fastsætte en tidsbegrænset periode for tabt arbejdsfortjeneste, med mindre der forelå en aftale med moderen herom.

Kommunen skulle udbetale dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen var bortfaldet.

Kommunen måtte således som hovedregel ikke træffe afgørelse om en tidsbegrænset bevilling.

Kommunen måtte dog træffe afgørelse om en tidsbegrænset bevilling, når modtageren havde indgået en aftale med kommunen om, at hjælpen ydes i en på forhånd fastlagt pe-

riode, eller hvis afviklingsperioden var fastsat til en kortere periode efter modtagerens ønske.

Det var herved en forudsætning, at man fra bevillingens start kunne se, hvornår bevillingen skulle ophøre.

Udbetalingen af hjælpen ophørte også, hvis modtageren af hjælpen i afviklingsperioden opnåede en indtægt, der modsvarede den ydede hjælp.

Kommunen kunne fastsætte en opfølgingsdato, og moderen havde pligt til at oplyse om ændringer, der kunne have betydning for støtten.

Ankestyrelsen havde ved afgørelsen lagt til grund, at moderen var omfattet af den personkreds, der kunne få hjælp efter serviceloven § 42 om tabt arbejdsfortjeneste.

Ankestyrelsen havde ved afgørelsen lagt vægt på, at der ikke sås at være indgået en aftale med moderen om en på forhånd afgrænset periode for hjælpen.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

O-101-98. Merudgifter - tabt arbejdsfortjeneste - handicappet barn - afviklingsperiode

Afgørelse truffet af: Den Sociale Ankestyrelse

Journalnummer : 201652-97
Afgørelsesdato : 19. marts 1998
Udsendelsesdato : 15. december 1998

Meddelelse om: merudgifter - tabt arbejdsfortjeneste - handicappet barn - afviklingsperiode

Lov: bistandsloven - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, § 48, stk. 1. (nu lov om social service, § 29, stk. 1)

Bekendtgørelse,

cirkulære etc.: Socialministeriets bekendtgørelse nr. 239 af 10. april 1990 om regulering m.v. af tilskud til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter bistandslovens § 48, § 4, stk. 1 og 2.

Socialministeriets vejledning nr. 104 af 3. juli 1987 om hjælp efter bistandslovens § 48, pkt. 32.

Resume:

Lønkomensation bevilget for en bestemt periode, hvorefter bevillingen skulle tages op til ny vurdering, var omfattet af lovgivningens bestemmelse om tilskud til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en afviklingsperiode på 3 måneder.

Ankestyrelsen fandt ikke, at en revision af ydelsen, der var fastsat af administrative grunde, faldt ind under undtagelsen om, at tilskuddet ydes i en på forhånd fastsat periode.

Undtagelsen måtte forudsætte, at man fra bevillingens start kunne se, hvornår bevillingen skulle ophøre. Endvidere skulle der efter bestemmelsens ordlyd foreligge en aftale.

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en 10-årig dreng, der i januar 1997 blev indlagt på hospital pga. knoglekræft i venstre knæ med spredning til venstre håndled og lungerne.

Der blev i januar 1997 ansøgt om bl.a. lønkompensation for tabt arbejdsfortjeneste til moderen i foreløbigt 1/2 år fra 1. januar 1997.

Ved afgørelse af 28. januar 1997 bevilgede kommunen lønkompensation til moderen svarende til fuld tid. Hjælpen blev ydet for perioden 1. januar 1997 til 30. juni 1997, hvor bevillingen skulle tages op til fornyet vurdering.

Den 30. maj 1997 døde drengen.

Hospitalet kontaktede kommunen, og henviste til vejledning om hjælp efter bistandslovens § 48, pkt. 32, om forlængelse af lønkompensationen med 3 måneder efter at betingelserne for modtagelsen er bortfaldet.

Ved afgørelse af 16. juli 1997 fra kommunen blev der givet afslag på forlængelse af lønkompensationen. Kommunen fandt, at der var tale om en bevilling af lønkompensation i en på forhånd fastlagt periode fra 1. januar til 30. juni 1997. Der var derfor ikke mulighed for at anvende vejledningens bestemmelse om en afviklingsperiode. Bestemmelsen om afviklingsperiode anvendtes udelukkende i en løbende bevillingsperiode. Ud fra konkrete forhold i sagen blev der dog givet lønkompensation for juli 1997.

Denne afgørelse ankede moderen.

Ved det sociale ankenævns afgørelse besluttede nævnet at pålægge kommunen at yde kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til moderen efter bistandslovens § 48, stk. 3 til den 31. august 1997.

Nævnet lagde vægt på, at bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste måtte antages at være givet i foreløbig 1/2 år, da kommunen havde oplyst, at bevillingen ville blive taget op til fornyet vurdering ved udløb af bevillingsperioden.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at ansøgeren efter det oplyste om drengens sygdomsperiode utvivlsomt ville have været berettiget til lønkompensation efter den 30. juni 1997, hvis drengen havde levet. Det var således af administrative grunde at bevillingen udløb den 30. juni 1997.

Nævnet fandt, at bekendtgørelsens § 4 må antages at have til formål at lette en tilbagevenden til arbejdsmarkedet efter en periode med lønkompensation. Nævnet fandt efter en formålsfortolkning af § 4, stk. 2, at den alene finder anvendelse, når man på forhånd har kunnet afgrænse den periode, hvor betingelserne for at modtage tilskud vil være opfyldt. Nævnet fandt på den baggrund, at ansøgeren var berettiget til en afviklingsperiode på 3 måneder efter udløbet af den måned, hvor drengen døde.

I brev af 3. november 1997 klagede kommunen over ankenævnets afgørelse.

I klagen anførte kommunen bl.a., at kommunen havde bevilget lønkomensation for en 1/2 års periode fra 1. januar 1997 til 30. juni 1997 til moderen i anledning af, at sønnen led af en livstruende cancer. Det var planen, at sagen skulle revurderes ved bevillingsperiodens udløb.

Efter drengens død den 30. maj 1997 fandt en efterfølgende revurdering ikke sted, ligesom kommunen skønnede, at idet grundlaget for den oprindelige bevilling var bortfaldet med drengens død, inden perioden var omme, var der ikke basis for at benytte mulighederne i § 48 til en afviklingsperiode.

I det konkrete tilfælde havde moderen bevaret kontakten til sin arbejdsplads og var begyndt at arbejde en dag om ugen fra april 1997, dels for at opretholde kontakten, dels for at have lidt voksenliv. Der var således ingen problemer i forhold til hendes tilbagevenden til hidtidige job.

Under behandlingen af sagen modtog Ankestyrelsen supplerende brev af 17. december 1997 fra nævnet. Nævnet bemærkede, at afviklingsperioden på 3 måneder efter bekendtgørelsens § 4, stk. 1, måtte anses for at være et retskrav i de tilfælde, hvor lønkomensationen bevilges som en løbende ydelse, som alene af administrative grunde på forhånd er tidsmæssigt begrænset. Nævnet fandt i den konkrete sag, at det var utvivlsomt, at familien havde været berettiget til fortsat komensation for tabt arbejdsfortjeneste, hvis sønnen havde levet.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt der skulle ydes tilskud til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter bekendtgørelsens § 4, stk. 1 i en afviklingsperiode på 3 måneder, når der var bevilget lønkomensation for en 1/2 års periode fra 1. januar 1997 til 30. juni 1997, og afviklingsperioden rakte ud over revisionsdatoen, samt herunder en fortolkning af ordlyden i bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at ændre ankenævnets afgørelse.

Af bistandslovens § 48, stk. 1, fremgår at personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med et fysisk eller psykisk handicap, har ret til at få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen, der er en følge af handicappet, såfremt disse overstiger 2.400 kr. i løbet af et kalenderår.

Ankestyrelsen lagde til grund for afgørelsen, at moderen var omfattet af § 48, stk. 1. Ankestyrelsen foretog således ikke en vurdering af kommunes afgørelse af 28. januar 1997.

I § 48, stk. 3, er der givet socialministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 1.

Socialministeren har udstedt bekendtgørelse nr. 239 af 10. april 1990 om regulering m.v. af tilskud til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter bistandslovens § 48. Af dennes § 4, stk. 1, fremgår, at der udbetales tilskud til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage tilskuddet er bortfaldet.

Af bekendtgørelsens § 4, stk. 2, fremgår at reglen i stk. 1 ikke gælder, når modtageren har truffet aftale med kommunalbestyrelsen om, at tilskuddet ydes i en på forhånd fastsat periode eller når afviklingsperioden efter modtagerens ønske fastsættes til en kortere periode.

Ankestyrelsen fandt ikke, at tilfælde, hvor der af administrative grunde er fastsat revision af en afgørelse om ydelse af lønkompensation, falder ind under § 4, stk. 2, 1. led. Det i § 4, stk. 2, 1. led, anførte tilfælde må forudsætte, at man fra bevillingens start kan se, hvornår bevillingen skal ophøre. I modsat fald ville afviklingsperioden på 3 måneder, i sager hvor der er fastsat revisioner med korte tidsrum, blive uden betydning.

Efter ordlyden af § 4, stk. 2, skal der endvidere være tale om en aftale mellem modtageren af ydelsen og kommunen. I denne sag fandt Ankestyrelsen ikke, at det kunne siges at være aftalt mellem modtageren og kommunen, at ydelsen skulle stoppe den 30. juni 1997. Af ansøgningen fremgik også, at der blev ansøgt om foreløbigt 1/2 års kompensation.

Da sønnen døde den 30. maj 1997 skulle der i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 4, stk. 1, udbetales kompensation for månederne juni, juli og august, som også var anført i nævnets afgørelse.

Af § 4, stk. 3 fremgår imidlertid at hvis modtageren i afviklingsperioden opnår en arbejdsindtægt, ophører udbetalingen af tilskud, i det omfang indtægten modsvarer det ydede tilskud.

Da moderen genoptog sit arbejde på fuld tid fra 1. august 1997, var det således korrekt af kommunen, ikke at udbetale lønkompensation for august måned.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale ankenævns afgørelse.

Det Sociale Nævn, Sjælland Maj 2010	
Praksisundersøgelse om kommunernes praksis i sager om bevilling af løbende tabt arbejdsfortjeneste jf. Servicelovens § 42.	
Identifikation af sagen	
Kommune	
Kommune nr.	
Sagsnr.	
Sagsbehandler (initialer)	
1. Grundoplysninger	
1.1. Barnets fødselsdato	
1.2. Køn	1. Dreng 2. Pige
2. Oplysninger om kommunens afgørelse	
2.1. Dato for kommunens afgørelse om bevilling af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42?	1. Dato 2. Uoplyst Evt. bemærkninger:
2.2. Er betingelsen for bevilling af tabt arbejdsfortjeneste opfyldt?	1. Ja 2. Nej Evt. bemærkninger

3. Den materielle vurdering af kommunens afgørelse	
3.1. Er afgørelsen om tabt arbejdsfortjeneste samlet set rigtig?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis 2. Nej, afgørelsen ville blive ændret eller sagen hjemvist, hvis det havde været en klagesag <p>Evt. bemærkninger:</p>
3.2. I hvilket omfang er sagen oplyst?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ingen oplysninger mangler 2. Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler 3. Flere og/eller væsentlige oplysninger mangler 4. Afgørende oplysninger mangler <p>Evt. bemærkninger:</p>
3.3. Er barnet omfattet af personkredsen?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej <p>Evt. bemærkninger</p>
3.4. Hvad er hovedårsagen til bevilling af tabt arbejdsfortjeneste? (Marker evt. flere felter) Evt. bemærkninger	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedsat psykisk funktionsevne 2. Nedsat fysisk funktionsevne 3. Indgribende kronisk eller længe-revarende lidelse

	4. Andet
3.5. Er det en nødvendig konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne, at det er mest hensigtsmæssigt, at barnet passes af moderen eller faderen?	1. Ja 2. Nej Evt. Bemærkninger:
3.6. Er der foretaget fradrag for sparede udgifter?	1. Ja 2. Nej 3. Ikke relevant
3.7. Er ydelsen tilkendt som en løbende ydelse?	1. Ja 2. Nej Evt. bemærkninger
3.8. Har kommunen bevilget 3 måneders tabt arbejdsfortjeneste som afviklingsperiode?	1. Ja 2. Nej 3. Ikke relevant Evt. bemærkninger
3.9. Hvor længe er der bevilget tabt arbejdsfortjeneste?	1. Under 3 måneder 2. 3-6 måneder 3. Mere end 6 måneder 4. Ikke relevant Evt. bemærkninger
3.10. Hvor mange timer om ugen er der bevilget tabt arbejdsfortjeneste?	1. Mindre end 37 timer om ugen (oplys antal timer i bemærkningsfeltet) 2. 37 timer om ugen 3. Andet (skal uddybes i bemærkningsfeltet) Evt. bemærkninger

4. Vurdering af formelle regler i øvrigt

4.1. Hvilken form har afgørelsen?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skriftlig afgørelse 2. Skriftligt notat i kommunens journal 3. Anden form Evt. bemærkninger:
4.2. Fremgår det, hvilken afgørelse der er truffet?	<ol style="list-style-type: none"> 1. I høj grad 2. I nogen grad 3. I ringe grad 4. Nej Evt. bemærkninger:
4.3. Fremgår det, med hvilken hjemmel afgørelsen er truffet?	<ol style="list-style-type: none"> 1. I høj grad 2. I nogen grad 3. I ringe grad 4. Nej Evt. bemærkninger:
4.4. Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ja 2. Nej Evt. bemærkninger:

Statsforvaltningen
Sjælland
Dronningensgade 30
4800 Nykøbing F
Tel 7256 7600
sjælland@statsforvaltning.dk

www.statsforvaltning.dk